

Overzicht opleidingen voor RvC leden van woningcorporaties

Algemeen	Governancecode	De rol van de toezichthouder	Financiën en actualiteiten in de sector
Verduurzaming vastgoed Verduurzamingsstrategie: Realisatie van CO ₂ -neutrale voorraad Visie op verduurzaming	Woningwet Marktwaaarde: de waarde en de gevolgen Woningwet compliance	Sturing op vastgoed & financiën Financiële sturing Verantwoord investeren Bouwcontracten, governance en risico's	Control & compliance Risicomanagement Beoordelingskader Aw en WSW Risicobeoordeling van zorgvastgoed Maatschappelijke prestatie & verantwoording Maatschappelijke opgave en stakeholders Privacy & Compliance

Opleidingen voor RvC-leden van corporaties

De toezichthouder van de corporatie: een professional met professionele afstand

Een lid van de RvC ziet als toezichthouder toe op de voortgang en realisatie van de doelstellingen van de corporatie. Daarbij bemoeien zij zich niet met de inhoud. Maar wie of wat bepaalt dan de werkelijkheid? Zijn er voldoende corrigerende mechanismen? Hoe is een veranderingsproces verlopen? Hoe worden risico's meegenomen in de besluitvorming binnen de corporatie? Is uw corporatie in control?

Dat zijn slechts enkele vragen die u zich als toezichthouder moet stellen.

De rol van de toezichthouder is de laatste jaren heel belangrijk geworden. Samen met de bestuurder waakt u over neerzetten en uitvoeren van een gedegen beleid met voldoende aandacht voor interne bedrijfsvoering, externe belangen en ontwikkelingen in de omgeving. En natuurlijk de financiële en maatschappelijke verantwoording van de corporatie.

Vertrouwen en samenwerking als basis

De relatie tussen bestuur en toezicht moet scherp zijn, maar moet gebaseerd zijn op vertrouwen en samenwerking. Maar de toezichthouder moet ook een kritische tegenkracht zijn voor de bestuurder en soms de bekende "luis in de pels" zijn om te zorgen dat de corporatie op koers blijft.

Voor het RvC lid is het belangrijk voldoende op de hoogte te blijven van de diverse ontwikkelingen in de corporatiesector. Specifiek voor RvC leden verzorgen we, samen met ons opleidingszusje Kjenning, verschillende trainingen.

Voorstel op maat?

Neem [contact op om een vrijblijvend voorstel op maat](#) te ontvangen voor uw eigen RvC of indien u met een collega RvC een opleiding wilt volgen. Voor al onze opleidingen worden PE punten toegekend op basis van het PE-reglement vanuit VTW en Aedes.

Praktische informatie

Duur

Iedere module heeft in principe een studiebelasting van 3,5 tot 4 uur.
Afhankelijk van uw vraag en situatie wordt het programma opgesteld en de exacte tijdsduur vastgesteld.

PE Punten

Afhankelijk van het programma worden PE punten toegekend conform het PE reglement van VTW en Aedes.

Inhoudsopgave

De rol van de toezichthouder	5
Financiën en actualiteiten in de corporatiesector.....	6
Risicomanagement	7
Beoordelingskader Autoriteit Woningcorporaties en WSW	8
Risicobeoordeling van zorgvastgoed	9
De maatschappelijke prestatie en de verantwoording.....	10
De maatschappelijke opgave en de stakeholders	11
Privacywetgeving & compliance voor bestuur en toezicht.....	12
Marktwaarde: de waarde en de gevolgen.....	13
Masterclass Woningwet compliance	14
Financiële sturing voor MT, bestuur en RvC.....	15
Verantwoord Investeren	16
Bouwcontracten, Governance en risico's voor Bestuur en Toezicht.....	17
Verduurzamingsstrategie: Realisatie van een CO ₂ -neutrale voorraad.....	18

Maatwerk

Samen met uw collega RvC leden aan de slag? Uw kennis verrijken, verdiepen, aanscherpen en opfrissen ?

Of zoekt u een specifiek thema voor uw RvC of wilt u gewoon samen met uw collega-corporatie een training in uw regio organiseren? Vraag dan via [onze site eenvoudig en vrijblijvend](#) uw voorstel voor een incompany training aan. Daarbij is uw vraag en situatie het uitgangspunt. Passend maatwerk!

Governancecode

Woningcorporaties zijn private ondernemingen met een maatschappelijke opdracht: de uitvoering van een volkshuisvestelijke taak. Realiseren van maatschappelijke doelen staat voorop, met de (financiële) continuïteit van de organisatie als randvoorwaarde. Corporaties bepalen hun doelen op basis van legitieme criteria en richten hun organisatie efficiënt, sober en doelmatig in zodat huurders met de laagste inkomens een zo laag mogelijke huurlast hebben.

Incidenten in de sector hebben geleid tot ingrijpende wijzigingen in Woningwet. Hierbij zijn de eisen aan bestuurders en commissarissen aanzienlijk opgeschroefd. Ook het extern toezicht is herpositioneerd en vult de taken anders in. Bij de Autoriteit woningcorporaties is toezicht op governance centraal gesteld. Hierbij gaat het om een brede definitie van governance waarbij niet alleen gekeken wordt naar of de corporatie aan de eisen voldoet, maar ook of de werkwijze is verankerd in de organisatie en in de cultuur. Bestuurder en Commissarissen worden hier expliciet op bevestigd tijdens governance audits.

Hoe gaat u als bestuurder en toezichthouder om met de nieuwe eisen? Hoe zorgt u voor voldoende vrijheid en creativiteit in uw organisatie? Hoe blijft u aan gestelde regels voldoen zonder als organisatie te verstikken? Hoe wordt de Governancecode een levendige code waarbij de essentie van de principes en bepalingen uit de code centraal staan en niet een codechecklist?

In deze training gaan we terug naar de basis van de code. U leert vanuit verschillende rollen en perspectieven naar uw organisatie te kijken. Als toezichthouder, klankbord en werkgever. Wat is de ontwikkeling in deze rollen en hoe gaat u om met de spanning die er tussen deze rollen kan bestaan? Ook wordt stilgestaan bij wat de externe toezichthouder van u verwacht en wat uw mogelijkheden zijn om deze relatie (beter) te benutten. Kortom, wat is uw nieuwe rol, hoe doorleeft u deze rol en wat kunt u doen om positief bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van uw organisatie op dit punt?

Programma

- Governancecode: de essentie
- Rol van toezicht in historisch perspectief
- Relatie incidenten en nieuwe regelgeving
- Rollen en posities van toezicht en bestuur en dilemma's in de uitvoering van deze rollen
- Governancevereisten vanuit de Woningwet
- Doorleven van specifieke eisen
- Ambities, organisatiedoelstellingen versus de werkelijkheid
- In control zijn, Papieren tijgers en Systemdenken
- Governance: kansen en uitdagingen

Leerresultaten

- Deelnemers:
- Zijn op de hoogte van de inhoud en essentie van de Governancecode
 - Kennen de relatie tussen de Governancecode en de Woningwet
 - Weten hoe op een gezonde wijze invulling kan worden gegeven aan Governance
 - Weten hoe de systemen, regels en procedures ook als kans kunnen worden benut
 - Kunnen de rol van bestuur en/of toezicht vanuit het bestaansrecht van de organisatie kaderen.

PE Punten deelnemers

Bovenstaand programma kent een studiebelasting van 4 uur. Aan deelnemende RvC leden en bestuurders worden na afronding **4 PE punten** toegekend. Deelnemers ontvangen een persoonsgebonden deelnamebewijs van de PE-activiteit.

De rol van de toezichthouder

Een toezichthouder (RvC en RvT) ziet toe op de voortgang en realisatie van de doelstellingen van de corporatie. Daarbij bemoeien zij zich niet met de inhoud. Maar wie of wat bepaalt dan de werkelijkheid? Zijn er voldoende corrigerende mechanismen? Hoe is een veranderingsproces verlopen? Hoe worden risico's meegenomen in de besluitvorming binnen de corporatie? Is uw corporatie in control? Dat zijn slechts enkele vragen die u zich als toezichthouder moet stellen.

De rol van de toezichthouder is de laatste jaren heel belangrijk geworden. Samen met de bestuurder waakt u over neerzetten en uitvoeren van een gedegen beleid met voldoende aandacht voor interne bedrijfsvoering, externe belangen en ontwikkelingen in de omgeving. En natuurlijk de financiële en maatschappelijke verantwoording van de corporatie. De relatie tussen bestuur en toezicht moet scherp zijn, maar moet gebaseerd zijn op vertrouwen en samenwerking. Maar de toezichthouder moet ook een kritische tegenkracht zijn voor de bestuurder en soms de bekende "luis in de pels" zijn van de bestuurder om te zorgen dat de corporatie op koers blijft.

De commissaris voert vanuit verschillende invalshoeken de rol als toezichthouder, de rol als adviseur en de rol als formeel werkgever uit. Tijdens deze training staan deze drie rollen dan ook centraal.

Programma:

- Wat is de corporatie en van wie is de corporatie en haar bezit
 - De corporatie in haar maatschappelijke context
 - Stake- en shareholders
 - Opbouw bezit en geborgd vermogen
 - Maatschappelijk geld
- Maatschappelijke ontwikkelingen
 - Sociaal domein: drie grote transities
 - Wat kan, moet en mag nog wel. En wat niet (meer)?
 - Leefbaarheid: het begrip in de context
- De wettelijke opgave van de corporatie (wettelijk kader rondom de corporatie)
 - Woningwet en Huurwet
 - Raad van de verslaglegging
 - WSW en Autoriteit woningcorporaties (Inspectie Leefomgeving en Transport)
- De rol van de toezichthouder
 - Samenstelling RvC/RvT en bestuur
 - Rol van adviseur en rol van werkgever
 - Profielen en aandachtsgebieden
 - Aanvullen en versterken

Leerresultaten

- Deelnemers:
- Hebben een helder beeld van het speelveld van de corporaties en de rol als RvC-lid.
 - Weten welke ontwikkelingen en strategische discussies binnen de volkshuisvesting actueel zijn en wat die van de RvC vragen.
 - Hebben kennis om samen met de bestuurder een corporatie zowel intern als extern goed te laten functioneren.
 - Hebben een overzicht van het belangrijkste wettelijke kader rondom de corporatie

PE Punten deelnemers

Bovenstaand programma kent een studiebelasting van 4 uur. Aan deelnemende RvC leden en bestuurders worden na afronding **4 PE punten** toegekend. Deelnemers ontvangen een persoonsgebonden deelnamebewijs van de PE-activiteit.

Financiën en actualiteiten in de corporatiesector

Financiën is altijd al een belangrijk onderwerp geweest binnen de corporatiesector. Dat komt vooral omdat het vermogen van de corporatie voor het grootste deel in vastgoed zit en vastgoed is erg kapitaalsintensief. Financiële ontwikkelingen hebben invloed op de jaarrekening, begroting en jaarplannen van alle afdelingen in de corporatie. Daarnaast hebben ook externe instanties invloed op uw beleid, zoals het Autoriteit Woningcorporaties (Aw), het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en de politiek.

Deze training draagt bij aan een beter begrippenkader. De focus ligt op financiële actualiteiten en het programma wordt vanuit de actuele jaarrekening van Woningstichting Sint Antonius van Padua ingestoken.

Programma

- Doel en onderdelen van de jaarrekening
 - Balans en waarderingsgrondslagen
 - Resultatenrekening
 - Huren en vergoedingen
 - Overheidsbijdragen
 - Afschrijvingen
 - Waardeveranderingen vaste activa en opbrengsten
 - Onderhouds-, personeels- en overige bedrijfslasten
 - Financiële baten en lasten
 - Resultaat deelnemingen
- Het lezen van de jaarrekening
- Actualiteiten: veranderingen rondom jaarrekening in de regelgeving en consequenties
- Verschillen tussen jaarrekening 2015 en 2016
- Doornemen eigen jaarrekening
- Vragen en aandachtspunten

Leerresultaten

- Deelnemers:
- Hebben kennis van relevante wet- en regelgeving over de jaarrekening.
 - Kennen de verschillende (verplichte) onderdelen binnen een jaarrekening.
 - Doorzien enige verbanden binnen de onderdelen van de jaarrekening.
 - Kunnen de eigen jaarrekening lezen en onderdelen duiden.
 - Hebben inzicht in actuele ontwikkelingen rondom jaarrekeningen in de corporatiesector.

PE Punten deelnemers

Bovenstaand programma kent een studiebelasting van 4 uur. Aan deelnemende RvC leden en bestuurders worden na afronding **4 PE punten** toegekend. Deelnemers ontvangen een persoonsgebonden deelnamebewijs van de PE-activiteit.

Risicomanagement

Risicomanagement wordt wel gezien als één van de kerntaken van de bestuurder en de raad van toezicht. Maar hoe geeft u nu op een pragmatische wijze invulling aan deze kerntaak? In deze opleiding krijgen zowel de bestuurder als de toezichthouder handvatten aangereikt om risicomanagement een continu onderdeel te laten uitmaken van de bedrijfsvoering. Op een wijze die natuurlijk aanvoelt. Dus niet als de lijst met 'zeurpunten' wat mis gaat of kan gaan!

De opleiding geeft inzichten in hoe de bestuurder de medewerkers actief kan betrekken bij het risicomanagement. En geeft de toezichthouder handreikingen hoe zij kunnen toetsen of de organisatie waarop zij toezicht houden daadwerkelijk alert is.

Programma

- Inleiding en ontwikkelingen in risicomanagement
- Kaders bij risicomanagement van governancecode en woningwet
- De rol van de externe toezichthouder bij risicomanagement: Aw, WSW en de accountant
- Prestatiemanagement bij corporaties
- Risicomanagement bij corporaties
- Betrekken van de eigen corporatie
- Rollen en posities van toezicht, bestuur en de controlfunctie
- Planning, control en rapportages

Leerresultaten

- Deelnemers:
- Kennen de rol, functie en noodzaak van risicomanagement binnen de corporatie.
 - Zijn op de hoogte van de kaders vanuit wetgeving rondom risicomanagement.
 - Zijn bekend met de rol en verantwoordelijkheden van bestuur, toezicht en de controlfunctie bij risicomanagement.
 - Weten hoe risico's kunnen worden geprioriteerd.
 - Kennen risico's bij rapportagestructuren en hoe deze kunnen worden beheerst.
 - Hebben inzicht in hoe op pragmatische wijze invulling kan worden gegeven aan risicomanagement

PE Punten deelnemers

Bovenstaand programma kent een studiebelasting van 4 uur. Aan deelnemende RvC leden en bestuurders worden na afronding **4 PE punten** toegekend. Deelnemers ontvangen een persoonsgebonden deelnamebewijs van de PE-activiteit.

Beoordelingskader Autoriteit Woningcorporaties en WSW

De Autoriteit Woningcorporaties en het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) trekken bij de (risico)beoordeling van corporaties steeds vaker samen op. Dat neemt niet weg dat de manier waarop ze de corporatie beoordelen van elkaar verschilt.

Zowel de Autoriteit Woningcorporaties (AW) als het WSW hebben als gevolg van de turbulente wereld om ons heen een nieuw beoordelingskader geformuleerd. Waar het CFV als voorganger van de AW in het verleden hoofdzakelijk naar het vermogen van de corporatie keek, beoordeelt de AW de corporatie in het nieuwe kader op basis van 27 signaalpunten.

Ook het WSW legt meer nadruk op risicobeheersing. Het WSW maakt bij de (risico)beoordeling onderscheid tussen 'Business Risk' en 'Financial Risk'. Door middel van 24 Business Risk vragen krijgt het WSW inzicht in de aard, omvang en beheersing van de bedrijfsrisico's van uw corporatie. Daarnaast toetst het WSW de financiële positie van uw corporatie aan de hand van 5 financiële ratio's.

Deze opleiding geeft u inzicht in de overeenkomsten en verschillen in de beoordelingskaders van de AW en het WSW. Essentieel hierbij is de samenhang en interactie met uw interne beoordelingskader. Deze kennis kunt u bijvoorbeeld inzetten bij de formulering van uw interne beoordelingskader en bij het opstellen van de meerjarenbegroting.

Programma

- Totstandkoming van beoordelingskader van AW en WSW
- Het beoordelingskader van de Autoriteit Woningcorporaties: de 27 signaalpunten
- Het risicobeoordelingsmodel van het WSW: 'Business risk' en 'Financial risk'
- Samenhang en interactie met interne beoordelingskader corporatie
- De eigen beoordeling vanuit WSW/AW
- Effecten van (des)investeringen op het beoordelingskader van de AW
- 24 Business Risk vragen van het WSW

Leerresultaten

- Deelnemers:
- Hebben basiskennis van het beoordelingskader van de Autoriteit Woningcorporaties en WSW.
 - Kennen de uitgangspunten van de Autoriteit Woningcorporaties en WSW bij het bepalen van de risico's.
 - Begrijpen hoe het oordeel van uw corporatie tot stand komt.
 - Kunnen de vertaalslag maken naar uw interne beoordelingskader.
 - Kunnen de kaders gebruiken bij het opstellen van de meerjarenbegroting.

PE Punten deelnemers

Bovenstaand programma kent een studiebelasting van 4 uur. Aan deelnemende RvC leden en bestuurders worden na afronding **4 PE punten** toegekend. Deelnemers ontvangen een persoonsgebonden deelnamebewijs van de PE-activiteit.

Risicobeoordeling van zorgvastgoed

Zorginstellingen zijn voor veel corporaties een samenwerkingspartner en huurder. Maar het zorgstelsel is onderhevig aan verandering, waardoor het risicoprofiel en daarmee de kans op faillissement van een zorginstelling is toegenomen. Kennis van de samenwerkingspartners is noodzakelijk voor transparantie, interne besluitvorming en risicobepaling.

Deze training biedt inzicht in de actuele stand van zaken rondom de ZZP tarieven en de NHC. Met aandacht voor hoe een zorginstelling verhuurt, rendement berekent en het vastgoed waardeert.

Belangrijk onderdeel binnen de training zijn de financieringsstromen in de zorg. Hoe ziet de exploitatie van een zorginstelling eruit en welke factoren hebben invloed op de financiële huishouding? Ook gaan we in op de actualiteiten in de zorgsector en de invloeden hiervan op het zorgvastgoed.

- Programma
- Kernbegrippen binnen de zorgsector
- De financiële omgeving van de zorginstelling
- Het bekostigingsstelsel: Hoe werkt financiën bij zorginstellingen (NHC, ZZP etc)
- Marktonwikkelingen rondom bekostiging (ZZP, NHC en overgangsregeling)
- De exploitatie en het businessmodel van een zorginstelling
- Financieringsstromen en kasstromen bij de zorginstelling
- Verschillen tussen huur en eigendom voor zorginstellingen
- De financiële impact van vastgoed op de businesscase van de zorginstelling
- Toezichthouders en stakeholders in de zorgsector
 - Wie zijn de toezichthouders in de zorg? Welke invloed heeft welke partij en wie zijn de stakeholders van de zorginstelling? Waar staat de corporatie in dit veld?
 - Overzicht Toezichthouders en stakeholders (WfZ, NZa, VWS, CSZ) in de zorg
 - Invloed van toezichthouders/stakeholders op zorginstellingen
- Risicoprofielen van zorginstellingen
 - Vaststelling financieel risicoprofiel van een zorginstelling (evt. met eigen casus)
 - Risico's zorgvastgoed (financieel geënt)
 - Risico's zorginstellingen financieel

Leerresultaten

- Deelnemers:
- Kunnen inschatten waar en hoeveel risico de corporatie loopt in haar zorgportefeuille
 - Kunnen een risicoanalyse uitvoeren van de zorgvastgoedportefeuille
 - Zijn op de hoogte van de actuele ontwikkelingen in de zorgsector
 - Hebben meer inzicht in de uitdagingen van de zorginstelling en de impact van de transitie in de zorg
 - Zijn in staat om businesscases van zorginstellingen als (potentiële) huurders zowel inhoudelijk als financieel te beoordelen
 - Kunnen relevante kritische vragen stellen aan zorginstellingen en meedenken over verbetering van de businesscase

PE Punten deelnemers

Bovenstaand programma kent een studiebelasting van 4 uur. Aan deelnemende RvC leden en bestuurders worden na afronding **4 PE punten** toegekend. Deelnemers ontvangen een persoonsgebonden deelnamebewijs van de PE-activiteit.

De maatschappelijke prestatie en de verantwoording

Wat zijn de maatschappelijke effecten van een sloopnieuwbouw project? Wat doet maatschappelijk vastgoed voor de buurt? En wat levert een achter-de-voordeurproject op? Kortom wat is de maatschappelijke prestatie die de corporatie heeft gerealiseerd.

Voor de toezichhouders is het van belang een oordeel te kunnen vormen bij de toegevoegde waarde van de corporatie in het maatschappelijke veld in relatie tot de investeringen die hiervoor gedaan moeten worden. Tijdens deze training staat deze balans ook centraal.

Programma:

- Maatschappelijk rendement in relatie tot financieel rendement en interne bedrijfsvoering.
- Maatschappelijke verantwoording en rekenschap: vijf thema's
 - Presteren naar ambities
 - Meten van ambities en realisatie
 - Presteren naar opgaven
 - Prestatie en invulling van de opgave vanuit de externe partijen
 - Presteren volgens belanghebbenden
 - De toegevoegde waarde voor de stakeholders
 - Presteren naar vermogen
 - Inzet van het financiële vermogen voor maatschappelijke doelen
 - Governance
 - Interne besturing vs de realisatie van de maatschappelijke opgave
- De Maatschappelijke prestatie als resultante

Leerresultaten

- Deelnemers:
- Kunnen de maatschappelijke prestaties van uw corporatie vanuit de verschillende invalshoeken toetsen aan de eerder geformuleerde ambities en doelstellingen.
 - Kunnen beoordelen in welke mate het vermogen is ingezet voor het realiseren van de maatschappelijke doelstellingen
 - Kunnen beoordelen of inzet van vermogen op een verantwoorde wijze is gedaan.

PE Punten deelnemers

Bovenstaand programma kent een studiebelasting van 4 uur. Aan deelnemende RvC leden en bestuurders worden na afronding **4 PE punten** toegekend. Deelnemers ontvangen een persoonsgebonden deelnamebewijs van de PE-activiteit.

De maatschappelijke opgave en de stakeholders

De maatschappelijke opgave is nooit af. Maatschappelijke, financiële en demografische ontwikkelingen veroorzaken verschuivingen in vraag en aanbod. Zijn woningen nog betaalbaar? Hoe gaan we om met duurzaamheid en energielasten? Hoe moet de corporatie reageren op opgaves rondom het huisvesten van bijzondere doelgroepen of statushouders?

Doordat corporaties zich sterk richten op hun kerntaken is de afhankelijkheid van stakeholders en de noodzaak tot samenwerken toegenomen om de gewenste doelen te kunnen behalen. Tijdens de training wordt ingegaan op de belangrijkste maatschappelijke doelstellingen van corporaties in relatie tot de stakeholders waar de corporatie deze doelstellingen mee moet realiseren.

Programma:

- Maatschappelijke opgaven
 - Betaalbaarheid en beschikbaarheid
 - Energieakkoord en covenant energiebesparing
 - Huisvesting urgente doelgroepen
 - Ouderenhuisvesting en wonen met zorg
- De rol van de gemeente
 - De lokale vertaling van de maatschappelijke opgaven
 - Het bod : de bijdrage van de corporatie aan de gemeentelijke woonvisie
 - Prestatieafspraken met gemeente en huurdersorganisaties
 - Borgen van balans en wederkerigheid in de prestatieafspraken
- De zorgpartijen
 - Samenhang huisvesting en (kleinschalige) voorzieningen
 - Impact van langer thuis wonen
 - Impact van de kanteling vanuit de GGZ en VG en 'weer terug in de wijk'
 - Prestatieafspraken wonen en zorg
 - Borgen van samenwerking
- Huurdersorganisaties
 - Ontwikkelingen in het participatielandschap
 - Rol van de huurdersorganisatie
 - Organisatie van het zeggenschapsmodel
 - Informatierecht, overlegrecht, adviesrecht, agenderingsrecht en instemmingsrecht

Leerresultaten

- Deelnemers:
- Hebben inzicht in de rechten en plichten van stakeholders.
 - Kunnen de verschillende belangen van stakeholders in corporatiecontext plaatsen.
 - Begrijpen de impact van deze verschillende stakeholdersbelangen op de corporatie.
 - Zijn zich bewust van de wisselwerking tussen maatschappelijke opgaves en samenwerking met stakeholders.
 - Kunnen de relatie tussen belangen van stakeholders het beleid van de corporatie in perspectief plaatsen.

Nb. Deze training wordt in samenwerking met Kjenning verzorgd

PE Punten deelnemers

Bovenstaand programma kent een studiebelasting van 4 uur. Aan deelnemende RvC leden en bestuurders worden na afronding **4 PE punten** toegekend. Deelnemers ontvangen een persoonsgebonden deelnamebewijs van de PE-activiteit.

Privacywetgeving & compliance voor bestuur en toezicht

Privacy en het onderwerp compliance zijn sinds de strakke privacywetgeving nauw met elkaar verbonden. Wat is er veranderd? Wat gaat volgend jaar nog veranderen en vooral: hoe belangrijk en ingrijpend zijn deze ontwikkelingen voor de corporatie? Heeft u grip op uw privacyvraagstukken? Hoe staat het met het privacybewustzijn van de organisatie en wat is de impact op compliance en de rol van de RvC rondom privacywetgeving? Duidelijk is dat u er niet bent met het af en toe beoordelen en in kaart brengen van de rechtmatigheid van de gegevensverwerking...

Per mei 2018 is de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Dat betekent dat er vanaf die datum nog maar één privacywet geldt in de hele Europese Unie (EU). De Nederlandse Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) geldt dan niet meer. Hoe staat uw corporatie er nu voor? Zijn alle zaken vanuit de nieuwe wetgeving goed ingeregeld? En wat moet u als toezichthouder met de nieuwe Europese verordening? Hoe zorgt u dat uw corporatie in control is en voldoet aan regelgeving? En wat is uw rol van het thema privacy en compliance binnen een audit-commissie?

Deze kennissessie Privacywetgeving & compliance biedt u naast inzicht in geldende wetgeving ook concrete handvatten. Handvatten binnen een helder kader wat er (wettelijk) van u wordt verwacht en wat u hiervoor moet doen vanuit uw rol als bestuurder en/of toezichthouder. Maar ook wat haalbaar en realistisch is. Want de bedrijfsprocessen moeten ook doorgaan!

Programma

- Wettelijke kaders: Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
- Impact Europese wetgeving op de corporatie
- Ontwikkelingen rondom privacy en compliance
- De corporatie en privacy: gevoeligheden en bewustzijn
- Risico's en gevolgen rondom privacyvraagstukken
- Hoe om te gaan met uitzonderingen.

Leerresultaten

- Deelnemers:
- Zijn op de hoogte van het actuele wettelijke kader rondom privacy.
 - Zijn zich bewust van de risico's rondom privacyvraagstukken binnen uw corporatie.
 - Hebben inzicht in recente ontwikkelingen rondom privacy en compliance.
 - Weten waar de corporatie aan moet voldoen in het kader van de Privacywetgeving.
 - Zijn zich bewust van de impact van de Europese verordening op de corporatie.
 - Hebben inzicht in uitzonderingen en hoe u hierin kunt handelen.
 - Kennen hun rol rondom privacyvraagstukken binnen de eigen corporatie.

PE Punten deelnemers

Bovenstaand programma kent een studiebelasting van 4 uur. Aan deelnemende RvC leden en bestuurders worden na afronding **4 PE punten** toegekend. Deelnemers ontvangen een persoonsgebonden deelnamebewijs van de PE-activiteit.

Marktwaaarde: de waarde en de gevolgen

In de herziene Woningwet is opgenomen dat corporaties het vastgoed moeten waarderen conform de methodiek van de marktwaaarde in verhuurde staat. Een kleine groep corporaties heeft reeds ervaring met deze methodiek door de invoering van jaarverslaggevingrichtlijn RJ-645 in 2011. Echter, de bedrijfswaarde is nog steeds een van de meest voorkomende waarderingmethodieken in de sector. Veel corporaties zijn dan ook nog onbekend met het waarderen op basis van marktwaaarde. Hoewel de beoogde overgang naar marktwaaarde positief is voor de financiële sturing en informatievoorziening binnen uw organisatie, vraagt het veel kennis van uw portefeuille en het marktpotentieel hiervan.

Een marktwaaardeberekening is van verschillende factoren afhankelijk, maar kan gelukkig concreter worden gemaakt dan "wat de gek ervoor geeft". Op basis van welke factoren bepaalt u echter de marktwaaarde? Hoe kunt u tot een daadwerkelijke cijfermatige vaststelling komen van deze waarde? En waarom geeft de marktwaaarde eigenlijk meer informatie dan de bedrijfswaarde? In deze opleiding doorlopen we verschillende rekenmethodieken en leert u hoe u de diverse marktaspecten kunt laten meewegen in de vaststelling van de marktwaaarde van uw bezit.

Handboek modelmatig waarderen marktwaaarde

Om corporaties een handvat te bieden bij het opstellen van een waardering op basis van marktwaaarde heeft het Ministerie voor Wonen en Rijksdienst het 'Handboek modelmatig waarderen marktwaaarde' uitgegeven. In deze training leert u hoe het handboek werkt in de waardering en wat effecten en verschillen tussen beide waarderingvarianten (basis/full) zijn.

Programma

- Aanleiding waarderen op basis van marktwaaarde
- Vastgoedwaardes: bedrijfswaarde, marktwaaarde, leegwaarde en WOZ-waarde
- Tijdswaarde van geld
- Verschillen tussen marktwaaarde en bedrijfswaarde
- Belangrijkste parameters marktwaaarde
- Parameters bij 'full' variant en bij 'basis' variant
- Verschillen en effecten 'basis' en 'full' variant
- Financiële sturing aan de hand van marktwaaarde
- Discussie en interactie

Leerresultaten

- Deelnemers:
- Kennen de basisprincipes van rekenen aan vastgoed, waaronder tijdswaarde van geld, exploitatiekasstromen en disconteringsvoet
 - Kennen verschillen tussen bedrijfswaarde, marktwaaarde, leegwaarde en WOZ-waarde
 - Weten welke verschillende factoren de marktwaaarde beïnvloeden
 - Begrijpen wat de verschillen zijn tussen de 'basis' variant en de 'full' variant
 - Begrijpen hoe u marktwaaarde kunt inzetten bij uw financiële sturing.

PE Punten deelnemers

Bovenstaand programma kent een studiebelasting van 4 uur. Aan deelnemende RvC leden en bestuurders worden na afronding **4 PE punten** toegekend. Deelnemers ontvangen een persoonsgebonden deelnamebewijs van de PE-activiteit.

Masterclass Woningwet compliance

De afgelopen jaren is op Woningwet gebied veel werk verzet. Het corporatiestatuuut is aangepast, er is een reglement financieel beleid en beheer opgesteld, het vastgoed is op marktwaarde gewaardeerd en last but not least het ontwerp scheidingsvoorstel is ingeleverd bij de Autoriteit woningcorporaties (Aw). Het implementeren van de Woningwet eindigt echter niet bij het indienen van het scheidingsvoorstel of bij goedgekeurde statuten.

Spelregels van de woningwet

Hoe zorgt u dat uw corporatie zich in de praktijk houdt aan de nieuwe spelregels van de Woningwet, maar ook aan uw eigen statuten en reglementen? Doet u wat u hebt beloofd?

Model statuten en reglementen

Onder het mom van 'waarom het wiel zelf uitvinden?' hebben veel corporaties dankbaar gebruik gemaakt van de door Aedes verstrekte model statuten en reglementen. Maar nu ze zijn goedgekeurd door de Aw is het wel zaak dat u zich houdt aan deze door uzelf opgelegde spelregels. En juist daarin schuilt het risico. Heeft u eigenlijk wel goed naar de kleine lettertjes van deze modellen gekeken?

Masterclass Woningwet compliance

Deze masterclass geeft u inzicht in hoe u het palet aan Woningwet spelregels effectief kunt implementeren en integreren binnen uw organisatie. Er is daarbij aandacht voor de impact op en borging van Woningwet compliance in de werkwijze en processen. Zodat compliance onderdeel is van het beleid, leeft binnen de organisatie en effectief toegepast kan worden.

Programma

- Context Woningwet compliance
- Overzicht wet- en regelgeving (Woningwet, BTIV, circulaires etc.)
- Uitgangspunten en naleving van eigen statuten en reglementen
- Betrokkenheid van het intern toezicht op het beheer
- Toetsingskader bestuur en RvC
- Governance en integriteit
- Uitwerken statuten en reglementen
- Uitvoering financieel in control
- Inrichting control functie
- Rol en focus extern toezichthouders
- Spelregels Woningwet effectief toepassen
- Discussie en interactie

Leerresultaten

- Deelnemer:
- Kennen het wettelijk kader van de Woningwet en actualiteiten hieromtrent.
 - Kennen de samenhang met de corporatie statuten en overige reglementen.
 - Kennen de verplichtingen voortvloeiend uit deze statuten en reglementen.
 - Kennen de kleine lettertjes van het reglement financieel beleid en beheer.
 - Kennen de rol en werkwijze van de externe toezichthouders.
 - Weten hoe Woningwet regels/ procedures effectief kunnen worden ingezet.
 - Kunnen een effectief toetsingskader voor bestuur en toezicht opstellen.
 - Kunnen balans vinden tussen regels en procedures en governance.

PE Punten deelnemers

Bovenstaand programma kent een studiebelasting van 4 uur. Aan deelnemende RvC leden en bestuurders worden na afronding **4 PE punten** toegekend. Deelnemers ontvangen een persoonsgebonden deelnamebewijs van de PE-activiteit.

Financiële sturing voor MT, bestuur en RvC

De maatschappelijke discussie over de investeringsmogelijkheden leidt tot nieuwe vragen en daar moeten corporaties met een gedegen financiële planning en sturing op inspelen. Dat vraagt om duidelijke en goed onderbouwde financiële criteria die in de juiste verhouding staan met de maatschappelijke opgave van de corporatie. En een scherpe visie op vermogensontwikkeling, beoordelingscriteria rondom investeringsprojecten, aan- en verkoop van vastgoed en selecties hierin.

Een samenhangend geheel van financiële ratio's is noodzakelijk. In het financieel reglement en daarmee samenhangende stukken zijn onder andere de uitgangspunten voor financieel beleid, financieel beheer en beleggingsbeleid vastgelegd.

Tijdens deze training wordt het thema financiële sturing verder uitgediept voor bestuur, MT en RvC. Gedurende deze bijeenkomst worden de hoofdlijnen van asset management, marktwaardering en investeringsbeslissingen toegelicht op samenhang en gebruik.

Financiële sturing is voor de corporatie belangrijk. Maar ook Aw heeft een mening over uw financiële sturing. In de sessie wordt ook de rol van Aw besproken.

Programma

- Het reglement
 - Definities en financiële basisbegrippen in het reglement
 - Uitgangspunten van financieel beleid en beheer
 - Jaarlijkse monitoring en sturing
 - Rol controlfunctie
 - De rol van Aw
- Financiële Sturing
 - Kaders en positie van de bestuurder bij financiële sturing
 - Sturing van kasstromen en vermogen
 - Rendementscriteria (IRR, BAR en NAR) en afwegings- of beoordelingskaders
 - Financiële basisbegrippen t.a.v. van de kapitaalstructuur (hefboomeffect, leverage)
 - Financieringsratio's (ICR, liquiditeit en solvabiliteit)
 - Rendement van de bestaande portefeuille (direct en indirect rendement)
 - De rol van Aw
- Discussie en interactie

Leerresultaten

- Deelnemers:
- Kennen de samenhang tussen de verschillende financiële sturingsinstrumenten.
 - Kennen de functie van het financieel reglement binnen financiële sturing.
 - Kennen de (voor bestuur en toezicht) belangrijke begrippen bij financiële sturing.
 - Hebben basiskennis van de verschillende waarderingmethodieken van het vastgoed en de context van die methodieken.
 - Begrijpen het bestuurlijke afwegingskader van bedrijfswaarde vs marktwaarde vs historische kostprijs.
 - Hebben inzicht in de relatie tussen financieel rendement en maatschappelijke inzet.
 - Kennen de financiële kaders en de keuzes die u hierin kunt maken

PE Punten deelnemers

Bovenstaand programma kent een studiebelasting van 4 uur. Aan deelnemende RvC leden en bestuurders worden na afronding **4 PE punten** toegekend. Deelnemers ontvangen een persoonsgebonden deelnamebewijs van de PE-activiteit.

Verantwoord Investeren

Nu de woningmarkt zich herstelt en de Woningwet zijn plek heeft ingenomen in de corporatiesector staan woningcorporaties voor een nieuwe periode van investeringen. Hierbij is niet alleen sprake van een nieuwbouwopgave, maar ook van investeringen in renovatie, herontwikkeling en verduurzaming van het bestaand bezit. Deze investeringen vragen een gecontroleerd en verantwoord kader.

Uw corporatie kan haar vermogen en financiële middelen maar eenmaal inzetten. Dus dat moet goed! Dat vraagt om een kritische beoordeling van projecten vanuit verschillende invalshoeken. Ook het sturingskader dat volgt uit het financieel reglement, het investeringsstatuut en de Governancecode vragen om kritische werkkaders bij financiële investeringen.

Maar waaruit bestaat het afwegingskader, hoe kunt u strategische doelstellingen verankeren in de projectbeoordeling en welke financiële criteria worden gesteld? Hoe kunt u verantwoord en gecontroleerd investeren in uw bezit zonder dat dit ten koste gaat van de mogelijkheden om ook op langere termijn een bijdrage te kunnen blijven leveren aan bijvoorbeeld duurzaamheidsdoelstellingen en presentatieafspraken rondom CO₂-reductie en energiebesparingen?

Ten allen tijde is het uitgangspunt dat een project bijdraagt aan uw strategische doelstellingen en maatschappelijke prestaties, passend bij uw financiële mogelijkheden en risicoprofiel. Deze training plaatst investeringen in dit bredere perspectief en u leert hoe u kunt komen tot verantwoorde investeringskaders met een gezonde ruimte voor innovatie en vernieuwing.

Programma (duur ca. 4 uur)

- Actualiteit binnen de corporatiesector
- Verantwoorde kaders bij investeringen
- Noodzaak en doel van investeringskaders
- Componenten van een investeringsstatuut
 - Vertalen strategische afwegingen en doelstellingen
 - Afwegingen in voorraadbeleid, aansluiting op doelgroep en markt
 - Objectieve beoordelingscriteria
 - Proces, verantwoordelijkheden en risicomanagement
 - Aanbesteding en partnerselectie
- Financiële afwegingen
 - Denken vanuit rendement in plaats van de onrendabele top
 - Rendementsberekeningen op basis van marktwaarde en beleidskasstromen
 - Financiële toets op projectniveau en op corporatieniveau
 - Vaststellen van rendementseisen bij investeringen

Leerresultaten

- Deelnemers:
- Kennen het strategisch kader op basis waarvan een investering wordt beoordeelt.
 - Weten op basis van welke objectieve en meetbare criteria investeringsbeslissingen kunnen worden genomen.
 - Weten uit welke onderdelen een verantwoord investeringskader bestaat.
 - Kennen het financieel kader op projectniveau (vanuit risico's en rendementen in plaats van onrendabele toppen).
 - Kennen het financieel kader op corporatieniveau (vanuit Aw, WSW en banken).

PE Punten deelnemers

Bovenstaand programma kent een studiebelasting van 4 uur. Aan deelnemende RvC leden en bestuurders worden na afronding **4 PE punten** toegekend. Deelnemers ontvangen een persoonsgebonden deelnamebewijs van de PE-activiteit.

Bouwcontracten, Governance en risico's voor Bestuur en Toezicht

Als bestuurder of toezichthouder bij een woningcorporatie heeft u vaak te maken met vastgoedprojecten. Daarbij gaat het al snel om grote bedragen. U bent globaal bekend met de risico's die vastgoedprojecten met zich mee kunnen brengen voor de woningcorporatie. In deze training worden vastgoedprojecten benaderd vanuit uw verantwoordelijkheid als bestuurder of toezichthouder. Daarbij komen de volgende aspecten aan de orde:

Governancecode

De Governancecode brengt verplichtingen met zich mee voor u als toezichthouder. Welke zijn dat en welke informatie dient u als bestuurder te verstrekken om opdat goed toezicht kan worden gehouden?

Aansprakelijkheid bestuurder en toezichthouder

Landelijk neemt de claimcultuur toe. Welke risico's loopt u als toezichthouder en bestuurder vanuit uw aansprakelijkheid? Hoe voorkomt u persoonlijke aansprakelijkheid voor fouten in vastgoedprojecten.

Contractvormen in het vastgoed

Bij de contractering van vastgoedprojecten worden vaak tal van standaardcontracten gebruikt. Wat zijn de hoofdlijnen van deze verschillende contractmodellen? Hoe kunt u beoordelen op welke wijze de risico's van de corporatie in de verschillende contracten zijn geregeld? Welk contract sluit het beste aansluit bij welk vastgoedproject en hoe komt u tot een contractkeuze? Wat zijn bijvoorbeeld de verschillen tussen zogenaamde geïntegreerde contracten en traditionele bouwcontracten?

Na de training heeft u inzicht in kansen en risico's bij vastgoedprojecten en de wijze waarop u hieraan sturing kunt geven. Als toezichthouder kunt u de juiste vragen stellen om een dieper inzicht te krijgen in de mate van risicobeheersing in de organisatie en bij de contractering.

Programma:

- Het kader van wet- en regelgeving bij bouw
- Bouwrecht
- Kenmerken UAV-gc en werken met geïntegreerde contracten
- Samenwerkingsvormen; voor- en nadelen
- Aanbestedingsproces
- Risico's en kansen bij nieuwbouw en renovatie vanuit de juridische bril
- Handreikingen voor toetsing van uw organisatie
- De governancecode en goed opdrachtgeverschap
- Tips en tricks uit de praktijk

Leerresultaten

- Deelnemers:
- Zijn zich bewust van risico's en kansen bij het werken met en aangaan van verschillende typen bouwcontracten ook vanuit de juridische bril.
 - Zijn op de hoogte van de verschillende kenmerken van bouwcontracten en de voor- en nadelen voor de opdrachtgever.
 - Kennen verschillende samenwerkingsmogelijkheden bij bouwprojecten en de voor- en nadelen voor opdrachtgever en -nemers.
 - Kennen voor- en nadelen van geïntegreerde contracten en hoe deze te managen.
 - Kennen de eisen vanuit de Governancecode en goed opdrachtgeverschap bij risicobeheersing bij contracteren.

PE Punten deelnemers

Bovenstaand programma kent een studiebelasting van 4 uur. Aan deelnemende RvC leden en bestuurders worden na afronding **4 PE punten** toegekend. Deelnemers ontvangen een persoonsgebonden deelnamebewijs van de PE-activiteit.

Verduurzamingsstrategie: Realisatie van een CO₂-neutrale voorraad

Woningcorporaties hebben in 2013 met elkaar afgesproken dat zij hun woningen ultimo 2020 naar een energetische kwaliteit van minimaal label B brengen. Volgens de huidige investeringsramingen gaat de sector deze doelstelling op het afgesproken tijdstip niet halen. Bovendien kan de doelstelling op korte termijn achterhaald blijken, omdat de begrippen energieneutraliteit en CO₂-neutraliteit, mede door het klimaatakkoord van Parijs, aan kracht winnen. Kortom, duurzaamheid is niet langer een modeterm maar een concreet vraagstuk, waar een passende strategie essentieel is.

Maar hoe weet u of de koers die uw corporatie volgt ten aanzien van het verduurzamen van het bezit de juiste is? Het verduurzamingsvraagstuk kan een veelkoppig monster zijn, waarbij verschillende disciplines zoals techniek en financiën samenkomen. Bovendien verandert het speelveld snel: onder meer de politieke en technische ontwikkelingen volgen elkaar in rap tempo op. Tijdens deze training krijgt u meer grip om uw koers te bepalen en bent u in staat de relevante vragen te beantwoorden die ten grondslag liggen aan een weloverwogen verduurzamingsstrategie.

Programma (duur ca. 4 uur)

- Het begrippenkader nader toegelicht
- Relevante ontwikkelingen vanuit overheid en andere stakeholders
- Onzekerheden en risico's
- Beleidsinstrumenten
- Financiële strategie
- Betaalbaarheid van verduurzaming
- Verdienmodellen en hun voor- en nadelen
- Technische scenario's met bijbehorende financiële effecten en risico's
- De verduurzamingsstrategie bij de deelnemende corporaties
- De volgende stap in verduurzaming

Praktijk cases

- Scenario's in verduurzaming
- Verdienmodellen nader bekeken
- Financiële strategie

Leerresultaten

- Deelnemers:
- Kunnen een goed onderbouwde en weloverwogen verduurzamingsstrategie opzetten.
 - Kennen het begrippenkader, bestaande uit o.a. energieneutraliteit en CO₂-neutraliteit.
 - Hebben inzicht in relevante ontwikkelingen vanuit overheid en andere stakeholders.
 - Hebben inzicht in onzekerheden en risico's t.a.v. het verduurzamingsvraagstuk.
 - Weten weet welke beleidsinstrumenten u heeft om verduurzaming te realiseren.
 - Hebben kennis van de verschillende verdienmodellen ten aanzien van verduurzaming.
 - Hebben inzicht in de meest relevante technische scenario's om bezit te verduurzamen.
 - Hebben inzicht in de financiële mogelijkheden en financierbaarheid van deze scenario's

PE Punten deelnemers

Bovenstaand programma kent een studiebelasting van 4 uur. Aan deelnemende RvC leden en bestuurders worden na afronding **4 PE punten** toegekend. Deelnemers ontvangen een persoonsgebonden deelnamebewijs van de PE-activiteit.

